

Культурний фронт України
(оперативна інформація за інтернет-ресурсами)

23.04.2024

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Мустафа Аметов: Кримськотатарська література – це спроба зберегти мову для нащадків. – Альона Савчук](#)

[Дайджест культурних подій \(з 22 до 28 квітня\). – Софія Богуславець](#)

[Про різницю між вартістю і цінністю приватних колекцій зрадника України. – Діана Клочко](#)

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

[Побороти ворожу брехню: як працює Центр протидії дезінформації. – Юлія Лавришин](#)

[Андрій Коваленко, ЦПД: Ворог взяв на озброєння Тікток як головний інструмент поширення дезінформації. – Юлія Лавришин](#)

[Вадим Міський, «Детектор медіа»: Треба заборонити посадовцям і речникам держінституцій давати інтерв'ю анонімним телеграм-каналам. – Юлія Лавришин](#)

[ISW: росія посилила інформаційні операції проти Харкова, щоб переконати українців тікати з міста. – Роман Мельник](#)

[«Слуги Антихриста, які допомагають укронацистам». Як російська пропаганда зображає НАТО у країнах Центрально-Східної Європи](#)

[Французький міністр поскаржився на засилля російської пропаганди. – Андрій Лобанов](#)

[До 85% українців у 2023 році повністю відмовились від російського медіапродукту, – дослідження «Детектора медіа». – Ольга Чорна](#)

[Більше половини українців вважають, що мають високий рівень чутливості до дезінформації, – дослідження «Детектор медіа». – Ольга Чорна](#)

[Індекс медіаграмотності українців 2020–2023 \(четверта хвиля\)](#)

Медіа

[Аудиторія телемарафону «Єдині новини» зменшилась у минулому році на 10%, – дослідження «Детектора медіа». – Ольга Чорна](#)

Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму

[Столична влада побоюється, що демонтаж колишньої Арки дружби народів](#)

[може бути небезпечним. – Олександр Кравченко](#)

Регіональна культурна політика. Ініціативи громад

[«Віримо в малі міста та хочемо для них розвитку». Як подружжя відкрило першу галерею-кав'ярню в Дрогобичі. – Марія Лаврів](#)

Благодійність. Меценатство

[Простір MOT допоможе у відновленні Чернігівського художнього музею](#)

Фестивалі

[Зустріти літо: у Києві відбудеться фестиваль «Вулична їжа» – його не проводили з 2022-го. – Ропасева Жанна](#)

Театр

[«Образ Катерини – це Україна»: Миколаївський театр отримав Гран-прі на міжнародному конкурсі. – Яна Тітуренко](#)

[Ода щастю: у Луцьку київський театр «Золоті ворота» показав виставу про стосунки людей. – Тетяна Маркопольська](#)

[Птахи від Арістофана та Сковороди. – Катерина Сліпченко](#)

[«Це і був уявний політ дрона над нами всіма». – Катерина Сліпченко](#)

[Американський режисер Річард Нельсон у травні представить виставу в Театрі на Подолі](#)

Музика

[У Львові стартує фестиваль камерної музики: що відобразить «Дзеркало»-2024? – Поліна Кордовська](#)

[Joskii Druce, Паліндром, The Unsleping та інші: фестиваль «Брудний пес» анонсував лайнап заходу. – Марічка Максимець](#)

[Ритм української волі: у Львові відбудеться 12-те Свято музики. – Марічка Максимець](#)

[Нова українська музика: Стас Корольов, Yuvi, Blooms Corda. – Олена Мосійчук](#)

Візуальні мистецтва

[Травми аутсайдерів на 60-й Венеційській бієнале сучасного мистецтва. – Тетяна Пушнова](#)

[«З України: Сміливі мрії»: 22 митця представлять виставку на Венеційській бієнале. – Олексій](#)

[Виставка «З України: Сміливі мрії» у Венеції: кого і що можна побачити. – Поліна Горлач](#)

[Глобальна тиша, яку треба порушити: Катерина Радченко про проєкт Beyond](#)

[the Silence для діалогу між фотографами. – Олена Гусейнова](#)

[«Пам'яті тої, що пам'ятає». У Львові виставлять роботи художниць зі Східної Європи та Центральної Азії, створені у 1950–2024-х роках. – Катерина Кадакова](#)

[У Білгород-Дністровському музеї відкрили виставку «Золоті серпанки»](#)

[Війна очима митця: в Острозькому замку відкрили виставку картин Юрія Клапоуха](#)

Кіномистецтво. Кінопрокат

[Українські фільми «Уроки толерантності» та «Назавжди-Назавжди» покажуть у Польщі](#)

[В Україні вийде воєнна кінострічка, яка була знята до початку повномасштабної війни. – Олексій](#)

[В Україні зняли фільм на основі телефонних дзвінків російських солдатів: що про нього відомо. – Анна Семьонова](#)

[Кіна не буде. – Володимир В'ятрович](#)

Література. Книговидання

[Зустрічі з письменниками, дискусії та майстер-класи: фестиваль «Книжкова країна» оголосив програму](#)

[PinchukArtCentre запустив курс з мистецтва і письменництва. – Настя Попович](#)

[Проект PEN Ukraine «Мереживо» вирушає на Рівненщину](#)

Бібліотечна справа. Читання

[Лубінець відреагував на скандал у тернопільській бібліотеці, де хлопчику-переселенцю не видавали книгу. – Олег Павлось](#)

***

[Штучний інтелект у світі мистецтва: проблема, перевага чи недолік часу? Суд снобів. – Тетяна Тадай](#)

Загальні питання

Мустафа Аметов: Кримськотатарська література – це спроба зберегти мову для нащадків. – Альона Савчук

М. Аметов – журналіст, очільник «Інституту розвитку кримськотатарської мови» та лауреат літературної премії «Кримський інжир». В інтерв'ю він розповідає про пікові періоди розвитку й занепаду кримськотатарської літератури, як тимчасова окупація Криму звела нанівець черговий розквіт національної культури та про популяризацію кримськотатарської мови як найбільший виклик сьогодні. Докладніше:

<https://chytomo.com/mustafa-ametov-krymskotatarska-literatura-tse-sproba-zberehty-movu-dlia-nashchadkiv/>

Дайджест культурних подій (з 22 до 28 квітня). – Софія Богуславець

Анонс культурно-мистецьких подій у різних містах України. Серед них: публічні дискусії, виставки, фестивалі, театральні вистави тощо. Докладніше:

<https://sensormedia.com.ua/event/naytsikavishi-podii-kvitnia-shcho-vidbudutsia-u-kyievi-lvovi-khmelnysku-lutsku-kharkovi-ivano-frankivsku-cherkasakh-ternopoli-i-dnipri/>

Про різницю між вартістю і цінністю приватних колекцій зрадника України. – Діана Клочко

«У день, коли оголосили, що АРМА хоче продати картини з конфіскованої колекції В. Медведчука, я ретельно переглядала сторінки колег, щоб зрозуміти їхні думки стосовно цієї події. Майже одностайною була пропозиція ці артоб'єкти спочатку оглянути, аби зрозуміти, що можна передати до Музейного фонду України, аби поповнити збірки музеїв, особливо пограбованих під час окупації. Усе так, погоджуюся, задоволена, що до консолідованої думки дослухалися і в державних органах. Та мені забракло деяких, так би мовити, акцентів і аргументів, які стосуються ставлення до приватної колекції як цілісності. Адже в намірах АРМА йшлося виключно про картини, тоді як серед конфіскованого в державного злочинця були не лише живописні полотна. Чому вирішили їх виділити, не показавши попередньо всього масиву націоналізованих артефактів? Навіщо говорити публічно про продаж саме картин, якщо, навіть за офіційними деклараціями, у власності Медведчука були набагато цінніші речі? Питання лише на перший погляд формальне, але за поділом колекції відповідно до такого принципу (картини й інше) тягнеться шлейф травми насильницької націоналізації 1920-х років минулого століття, якщо узагальнити – поповнення (або формування) локальних музейних збірок в УРСР з артефактів здебільшого живописних. Практика „експропріації експлуататорів” базувалася на тому, щоб відбирати те, що можна буде вигідно продати в той „буржуазний світ”, який такі цінності й породив... Поява великих аукціонних домів довгий час також спонукала до того, щоб вважати замовлення, володіння й перепродаж олійного живопису найвигіднішим технологічно. Збірки найбільших, передовсім європейських музеїв принаймні до початку ХХ століття намагалися тримати паритет „скульптура – археологія – живопис”, який, однак, після Другої світової війни

змінився. І не на користь класичних видів мистецтва – в експозиціях з'явилися як новітні види (наприклад, інсталяція, відео- й медіаарт), так і ті, що їх у радянському мистецтвознавстві називали доволі принизливо „декоративно-прикладним мистецтвом”. Бо вони стали повноцінною частиною такого явища, як дизайн, предметний і модний. Після Революції Гідності у 2014 році НХМУ створив концептуальну експозицію „Кодекс Межигір'я”, де запрошені куратори А. Ложкіна й О. Ройтбурд разом з музейниками показали рівень смаків колекціонера, експрезидента України, утікача, який впродовж років накопичував у приватній резиденції Межигір'я тисячі артефактів. У музейних залах тоді продемонстрували те, чого він не взяв до вервечки великогабаритних вантажівок, якими таємно вивіз цінне майно за межі країни, котрій склав присягу на вірність. Публічна демонстрація залишених решток колекції була й актом кураторського аналізу, і глядацького осміювання смаків й уподобань тієї страти „державців”, які перетворювали владні можливості в підтримку кітчу й візуального трешу. На певний період цей проєкт протверезив багатьох дівців артринку, які почали оцінювати спроможності „еліт” стати повноцінними меценатами, замовниками й колекціонерами артефактів, що існують на ринку: люди такого штибу не мали критеріїв для естетичного вибору рівно так само, як не мали й етичних норм. У ситуації з колекціями зрадника Медведчука державні органи, порадившись з експертами, у 2024-му мали шанс зробити ще один крок до того, щоб відійти від совкової практики „продаємо живопис, дорого”. Попри воєнний стан і складний час для державних музеїв, спробувати спільно створити прецедент публічної демонстрації, аналізу й обговорення, що стосувалося б не розполовиненого, а цілісного, так би мовити, „ансамблю колекцій” нувориша, який роками використовував владні можливості, щоб накопичувати різноманітні артоб'єкти. Не підкилимно, а публічно показати – що, коли, як, у кого придбано чи замовлено, за якими цінами, на які об'єкти є відповідні документи, а що не стосується легального артринку. За повною номенклатурою, включно з якимось антикварним сервізом на 120 персон чи галереєю парадних портретів, не оминаючи бібліотеку та ювелірні прикраси. Чому проведення такої акції публічно створило б важливий прецедент не лише у візуальному сенсі? По-перше, важливо зрозуміти, яким був рівень фінансових вкладень, офіційних (що стосуються декларацій) і прихованих (що свідчать про наявність „обслуги”, яка радить і знаходить речі без провенансу). По-друге, важливо зафіксувати, на яку глибину століть працює ринок стилізацій чи й підробок, і не лише живопису – чомусь не маю сумнівів, що в такій колекції є підробки, які стали, нагадаю, у ХХ столітті також окремою проблемою артринку. По-третє, аби побачити, скільки та які артефакти музейники різного типу підпорядкування захочуть, вільно й без примусу „контролюючих інстанцій”, взяти у свої колекції. Адже є проблема, яку не надто воліють озвучувати взагалі, а з лютого 2024 року особливо – проблема сховищ, їхнього технологічного оснащення й місткості. Через що під час воєнного стану багато музейників радо вивезли свої колекції до колег, і за кордон також...». Докладніше:

https://lb.ua/culture/2024/04/23/609698_pro_riznitsyu_mizh_vartistyu_i_tsin_nistyuu.html

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

Побороти ворожу брехню: як працює Центр протидії дезінформації. – Юлія Лавришин

Понад три роки при РНБО функціонує ЦПД. 19 квітня А. Коваленко та його команда зібрали медійників у Києві, аби більше розказати про роботу Центру, про те, які виклики їм доводиться долати та які завдання перед собою ставлять. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/225751/2024-04-22-poboroty-vorozhu-brekhnyu-yak-pratsyuie-tsentr-protydii-dezinformatsii/>

Андрій Коваленко, ЦПД: Ворог взяв на озброєння Тікток як головний інструмент поширення дезінформації. – Юлія Лавришин

Керівник Центру протидії дезінформації РНБО А. Коваленко вважає тікток ще більш загрозливим, ніж телеграм, як платформу для поширення ворожої дезінформації. На його думку, в тікток мало українського та проукраїнського контенту, відтак медіа й активні громадяни мають почати його продукувати. Про це він сказав під час круглого столу на тему «Роль українських медіа в протидії дезінформації та інформаційним маніпуляціям під час війни», який відбувся 22 квітня. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/225800/2024-04-23-andriy-kovalenko-tspd-vorog-vzyav-na-ozbroiennya-tiktok-yak-golovnyy-instrument-poshyrennya-dezinformatsii/>

Вадим Міський, «Детектор медіа»: Треба заборонити посадовцям і речникам держінституцій давати інтерв'ю анонімним телеграм-каналам. – Юлія Лавришин

Посадові особи та офіційні речники, які комунікують від імені різних державних органів та інституцій, не повинні давати інтерв'ю анонімним телеграм-каналам, вважає програмний директор «Детектора медіа» В. Міський. На його думку, така заборона на законодавчому рівні суттєво оздоровить український інформаційний простір. Про це він сказав під час круглого столу на тему «Роль українських медіа в протидії дезінформації та інформаційним маніпуляціям під час війни», який відбувся 22 квітня. Міський зазначив, що якщо Україна не має технічної можливості заборонити телеграм, а впроваджувати аналоги європейського законодавства у сфері цифровізації довго і важко їх імплементувати в Україні, то треба змінити підхід до цього месенджера. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/225799/2024-04-22-vadym-miskyy-detektor-media-treba-zaboronyty-posadovtsyam-i-rechnykam-derzhinstytutsiy-davaty-intervyu-anonimnym-telegram-kanalam/>

ISW: росія посилила інформаційні операції проти Харкова, щоб переконати українців тікати з міста. – Роман Мельник

росія, разом із повітряними ударами, посилила інформаційні операції проти Харкова, з метою переконати українців піддатися паніці й тікати з міста. Про це йдеться у черговому звіті американського Інституту вивчення війни (ISW). Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/225810/2024-04-23-isw-rosiya-posylyla-informatsiyni-operatsii-proty-kharkova-shchob-perekonaty-ukraintsiv-tikaty-z-mista/>

«Слуги Антихриста, які допомагають укронацистам». Як російська пропаганда зображає НАТО у країнах Центрально-Східної Європи

Цей звіт є частиною спільного моніторингу «Детектора медіа» та LetsData в рамках проєкту EU Disinformation Situation Centre. Його основною метою є проведення аналізу з метою всебічного розуміння пропагандистського інформаційного впливу росії на країни – сусідки України: Польщу, Словаччину, Чехію, Румунію, Молдову, Болгарію та Угорщину. Також це дослідження має на меті визначити поточні цілі росії у кожній із країн шляхом вивчення тактик, тем і ключових повідомлень, що використовуються в дезінформаційних кампаніях. У попередніх звітах були відображені тренди та ключові повідомлення проросійських інформаційних кампаній у період із жовтня 2023-го по лютий 2024 року. У цих звітах були висвітлені спроби росії маніпулювати геополітичними темами та досліджувалися ксенофобія та популізм проросійських користувачів на різних платформах. У моніторингові звіти за конкретний місяць потрапляли теми, на яких фокусувалися дезінформаційні кампанії. Це, наприклад, могли бути протести фермерів у Європі або спроби відвернути увагу ЄС від України після початку війни Ізраїлю проти ХАМАС. В окремому звіті – спроба виявити мережі скоординованого впливу проросійських акторів у країнах Центрально-Східної Європи. У поточному дослідженні – фокус на виділенні ключових тем і повідомлень проросійських дезінформаційних кампаній щодо Організації Північноатлантичного договору (НАТО) у вибраних країнах. Докладніше:

https://detector.media/propahanda_vplyvy/article/225753/2024-04-22-sluga-antykhrysta-yaki-dopomagayut-ukronatsystem-yak-rosiyska-propaganda-zobrazhaie-nato-u-krainakh-tsentralno-skhidnoi-ievropy/

Французький міністр поскаржився на засилля російської пропаганди. – Андрій Лобанов

Міністр у справах Європи французького уряду Жан-Ноель Барро заявив, що країну «заполонила» російська дезінформація. За його словами, які цитує The Guardian, не минає й тижня, щоб Франція «не стала жертвою скоординованої та навмисної спроби втрутитися у суспільні дебати». Як приклад чиновник наводить появу фейкового сайту міністерства оборони, де стверджувалося, що 200 000 французів будуть мобілізовані на війну в Україні. Також міністр згадав про фальшиву новину, нібито Франція запровадить жорсткіші умови для в'їзду українців на свою територію – хоча в усьому ЄС

наші співгромадяни мають право жити та працювати за програмою тимчасового захисту. Барро переконаний, що пропаганда має на меті скомпрометувати прийдешні вибори до Європарламенту та втрутитися у їхні результати. Завдання кремля – домогтися обрання проросійських кандидатів, які б просували потрібні наративи у парламенті ЄС. Джерело:

https://lb.ua/society/2024/04/23/609760_frantsuzkiy_ministr_poskarzhivsya.html

До 85% українців у 2023 році повністю відмовились від російського медіапродукту, – дослідження «Детектора медіа». – Ольга Чорна

У медійних уподобаннях українців за останній рік відбулися помітні зміни. Спостерігається суттєве зростання зацікавленості з їхнього боку продуктами українського виробництва, а також тими, що присвячені українській історії та культурі. Про це свідчать дані Індексу медіаграмотності 2023, який дослідив ГО «Детектор медіа», визначивши рівень вміння аудиторії українських медіа критично сприймати інформацію, а також користуватися медіа та знати загальні принципи регуляції. Так, медіаконтент українського виробництва у 2023 році стали частіше споживати 50,3% аудиторії. Якщо до цього показника додати 32,7% тих, хто заявив про незмінність своїх уподобань, то вимальовується доволі високий рівень споживання контенту саме вітчизняного виробництва. Матеріали, присвячені українській історії і культурі, почали частіше, ніж у 2022 році, дивитися, слухати і читати 39,5% аудиторії (разом з тими, хто робив це й до того, – понад 78%). Разом із цим від 69% до 85% українських споживачів медіаконтенту у 2023 році повністю відмовилися від медіапродуктів російського виробництва – як від офіційних, так і від опозиційних російських медіа. Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/225790/2024-04-23-do-85-ukraintsiv-u-2023-rotsi-povnistyu-vidmovylys-vid-rosiyskogo-mediaproduktu-doslidzhennya-detektora-media/>

Більше половини українців вважають, що мають високий рівень чутливості до дезінформації, – дослідження «Детектор медіа». – Ольга Чорна

Українці значно покращили власну самооцінку щодо чутливості до дезінформації. Про це свідчать результати дослідження ГО «Детектор медіа» з визначення Індексу медіаграмотності українців. 52% аудиторії вітчизняних медіа у 2023 році оцінили свій рівень чутливості до дезінформації як вищий за середній або високий. Під час аналогічного дослідження у 2022 році таку оцінку своїм медіакомпетенціям дали 43%, а у 2021 році – 37%. Частка тих, хто вважає себе повністю некомпетентними у виявленні фейків, у 2023 році склала 11%. Докладніше:

<https://ms.detector.media/produkti-go-detektor-media/post/34738/2024-04-23-bilshe-polovyny-ukraintsiv-vvazhayut-shcho-mayut-vysoky-riven-chutlyvosti-do-dezinformatsii-doslidzhennya-detektor-media/>

Індекс медіаграмотності українців 2020–2023 (четверта хвиля)
Аналітичний звіт за результатами комплексного дослідження ГО
«Детектор медіа». Докладніше:

<https://detector.media/infospace/article/225738/2024-04-22-indeks-mediagramotnosti-ukraintsiv-20202023-chetverta-khvylya/>

Медіа

Аудиторія телемарафону «Єдині новини» зменшилась у минулому році на 10%, – дослідження «Детектора медіа». – Ольга Чорна

Докладніше:

<https://ms.detector.media/trendi/post/34736/2024-04-22-audytoriya-telemarafonu-iedyni-novyny-zmenshylas-u-mynulomu-rotsi-na-10-doslidzhennya-detektora-media/>

Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму

Столична влада побоюється, що демонтаж колишньої Арки дружби народів може бути небезпечним. – Олександр Кравченко

Столична влада не погоджується з рішенням МКІП щодо демонтажу колишньої Арки дружби народів, розповіла директорка департаменту охорони культурної спадщини КМДА М. Соловійова. Вона наголосила, що столична влада в 2022 перейменувала Арку дружби народів на Арку Свободи українського народу. Відповідну облікову документацію передали у МКІП. Попри це міністерство в односторонньому порядку вирішило зняти охоронний статус з пам'ятки. Соловійова додала, що певні об'єкти Арки утворюють підпірну стіну, щоб там не було зсуву. Відповідно, демонтаж об'єкта дуже важкий, дорогий і небезпечний. На думку директорки департаменту, варто провести публічні обговорення, оскільки переосмислення ідеї та долю пам'ятки мають визначати кияни. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2024/04/22/609724_stolichna_vlada_poboyuietsya_shcho.html

Регіональна культурна політика. Ініціативи громад

«Віримо в малі міста та хочемо для них розвитку». Як подружжя відкрило першу галерею-кав'ярню в Дрогобичі. – Марія Лаврів

«Понад 2 роки тому Ю. Дима поїхала в Париж, але не дивитися на Ейфелеву вежу, як це роблять усі туристи, а шукати там Дрогобич. Жінка досліджувала життя й творчість письменника Бруно Шульца з Дрогобича, а також інших митців зі свого рідного міста. „Я повернулася в Дрогобич і сказала чоловіку, що це не випадковість, що в нашому маленькому місті так багато митців. Їх обожають у Парижі, Варшаві, Берліні, а тут взагалі ніхто не знає», – каже Дима. Так виникла ідея створити в районному центрі на Львівщині першу мистецьку галерею-кав'ярню, аби популяризувати мистецтво». Докладніше про те, яке значення для містян має заклад «юна» на честь коханої Бруно Шульца:

<https://shotam.info/virymo-v-mali-mista-ta-khochemo-dlia-nykh-rozvytku-yak-podruzhzhia-vidkrylo-pershu-halerei-u-kav-iarniu-v-drohobychi/>

Благодійність. Меценатство

Простір MOT допоможе у відновленні Чернігівського художнього музею

Чернігівський обласний художній музей імені Григорія Галагана став першою культурною інституцією, яка отримає підтримку у відновленні від культурного простору «Модуль тимчасовості» (MOT), київської команди don't Take Fake та луцької платформи «Алгоритм дій». Опенкол тривав з вересня 2023 року і був відкритий для будь-якої української інституції з власною мистецькою колекцією, що була пошкоджена внаслідок російської агресії і перебуває на території, підконтрольній Україні на момент подачі заявки. Фонд на відновлення сформували як підсумок роботи тимчасового культурного простору MOT у Києві, Луцьку, Дніпрі та Львові, він складає понад 10 мільйонів гривень. До оцінювання анкет від мистецьких установ залучили п'ятеро експертів зі сфери мистецтва та архітектури: Костянтина Дорошенка, Євгена Березницького, Наталю Маценко, Ольгу Балашову, Славу Балбека. Наразі команда чернігівського музею проводить додаткові розрахунки для оцінки ремонтних робіт. Але вже визначено, що перший транш допоможе завершити відновлення вікон та дооблаштувати залу-укриття, а також реставраційну майстерню. Крім цього, до короткого списку, який оцінювали експерти, увійшли ще шість установ: Харківський художній музей, Садиба Кеніга у Тростянці, Довженко-Центр, Одеський літературний музей, Харківська муніципальна галерея, Баштанський краєзнавчий музей. Про них команда MOT розповідатиме у своїх каналах додатково, аби привернути увагу до руйнувань і необхідності підтримки цих інституцій. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/698777-lutska-platforma-algoritm-diy-doluchilas-do-vidnovlennya-chernigivskogo-khudozhnogo-muzeyu>

Фестивалі

Зустріти літо: у Києві відбудеться фестиваль «Вулична їжа» – його не проводили з 2022-го. – Ропяєва Жанна

1–2 червня на «Арт-заводі Платформа» проходить фестиваль «Вулична їжа». Подію проведуть вперше з початку повномасштабного вторгнення. У програмі, серед іншого, виступи музичних гуртів, кінотеатр та лекторій, благодійні аукціони тощо. Докладніше:

<https://bit.ua/2024/04/zustrity-lito-u-kyievi-vidbudetsya-festyval-vulychna-yizha-jogo-ne-provodyly-z-2022-go/>

Театр

«Образ Катерини – це Україна»: Миколаївський театр отримав Гран-прі на міжнародному конкурсі. – Яна Тітуренко

Вистава «Катерина» Миколаївського академічного художнього драматичного театру здобула Гран-прі міжнародного проекту-конкурсу «Тарас

Шевченко єднає народи» у номінації «Свою Україну любіть». Постановка – спільна робота з Херсонським театром імені Миколи Куліша. Прем'єра відбулася 27 березня, її створено до 210-го дня народження Кобзаря та Міжнародного дня театру. Докладніше:

<https://suspilne.media/mykolaiv/729545-obraz-katerini-ce-ukraina-mikolaivskij-teatr-otrimav-gran-pri-na-miznarodnomu-konkursi/>

Ода щастю: у Луцьку київський театр «Золоті ворота» показав виставу про стосунки людей. – Тетяна Маркопольська

20 квітня на сцені Експериментального театру «Адреналін» відбувся показ вистави «Дякую» Київського академічного театру «Золоті ворота». Авторкою тексту та сценографії є литовська режисерка Андра Каваліаускайте. Музичне оформлення до вистави створив Б. Лисенко. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/698475-oda-shchastyu-u-lutsku-kiiivskiy-teatr-zoloti-vorota-pokazav-vistavu-pro-stosunki-lyudey>

Птахи від Арістофана та Сковороди. – Катерина Сліпченко

У львівському театрі Лесі відбулася прем'єра – вистави «Птахи». Режисер Д. Захоженко створив видовищну історію про постапокаліпсис за мотивами комедії Арістофана. Найближчий показ – 3 травня. Ще одна вистава з екзотичними та барвистими птахами пройшла у Львівській опері. Це була «Розмова птахів» від О. Караванської та Н. Половинки. Улітку цього року виставу-дефіле покажуть у Києві та Римі. Докладніше:

https://zaxid.net/ptahi_vid_aristofana_ta_skovorodi_n1584101

«Це і був уявний політ дрона над нами всіма». – Катерина Сліпченко

У Львівському театрі ляльок 25 та 26 квітня відбудеться прем'єра вистави за п'єсою А. Бондаренка «Атомна русалка». Режисерка – Я. Титаренко. Драматург розповідає про виставу та роботу над нею. Докладніше:

https://zaxid.net/tse_i_buv_ujavniy_polit_drona_nad_nami_vsim_n1584105

Американський режисер Річард Нельсон у травні представить виставу в Театрі на Подолі

У київському Театрі на Подолі 3, 4 та 25 травня відбудеться прем'єра вистави за п'єсою американського драматурга, письменника, сценариста, режисера і педагога Річарда Нельсона «Тускульські бесіди». Він приїхав до України на запрошення художнього керівника театру Б. Бенюка. Постановку в Україні слід сприймати як самостійний твір, а не адаптацію оригіналу, зауважив драматург. Для вистави він сам обрав 8 українських акторів, яких хотів бачити в роботі. Наразі вони працюють над виставою вже півтора місяця. Докладніше:

<https://espresso.tv/kultura-amerikanskiy-rezhiser-richard-nelson-u-travni-predstavit-vistavu-v-teatri-na-podoli>

Музика

У Львові стартує фестиваль камерної музики: що відобразить «Дзеркало»-2024? – Поліна Кордовська

Другий Всеукраїнський фестиваль камерної музики «Дзеркало» відбудеться з 9 по 19 травня у Львівській національній опері. Дев'ять подій цьогорічної едиції фестивалю об'єднані назвою «Ілюмінації». На кожній з них звучатиме українська музика. Докладніше про програму та учасників:

<https://theclaquers.com/posts/12977>

Jockii Druce, Паліндром, The Unsleping та інші: фестиваль «Брудний пес» анонсував лайнап заходу. – Марічка Максимець

1–2 червня у київському клубі Keller відбудеться фестиваль вуличної музики «Брудний пес». Організатори анонсували виступи понад 100 виконавців на 5 сценах події: Fusion, Alternative, Electronic, Experimental, Rap/Hip-Hop. Докладніше:

<https://liroom.com.ua/news/brudnyi-pes/>

Ритм української волі: у Львові відбудеться 12-те Свято музики. – Марічка Максимець

21 червня у Львові відбудеться міський вуличний фестиваль «Свято музики», де щороку виступає більше сотні учасників та учасниць. Протягом дня українські та іноземні артисти гратимуть у різних локаціях міста електро, техно, рок, джаз, фольк і попмузику. Участь у фестивалі безплатна та її може взяти будь-хто: аматори, професіонали, вуличні музиканти та оркестри. Докладніше:

<https://liroom.com.ua/news/sviato-muzyky/>

Нова українська музика: Стас Корольов, Yuvi, Blooms Corda. – Олена Мосійчук

Про нові релізи від українських виконавців. Докладніше:

<https://slukh.media/new-music/new-ukrainian-music-92/>

Візуальні мистецтва

Травми аутсайдерів на 60-й Венеційській бієнале сучасного мистецтва. – Тетяна Пушнова

Про участь України у заході, роботи, які там представлено, а також коментарі учасників. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/travmi-autsayderiv-na-veneciyskiy-biyenale-301197/>

«З України: Сміливі мрії»: 22 митця представлять виставку на Венеційській бієнале. – Олексій

В рамках офіційної програми 60-ї Венеційської бієнале Фонд Віктора Пінчука та PinchukArtCentre представляють виставку творів 22 художників, художниць та мистецьких колективів під назвою «З України: Сміливі мрії». Докладніше:

<https://shotam.info/z-ukrainy-smilyvi-mriiaty-22-myttisia-predstavliat-vystavku-na-venetsiyskiy-biiennale/>

Виставка «З України: Сміливі мрії» у Венеції: кого і що можна побачити. – Поліна Горлач

Докладніше про проєкт:

<https://suspilne.media/culture/729531-vistavka-z-ukraini-smilivi-mriati-u-venecii-kogo-i-so-mozna-pobaciti/>

Глобальна тиша, яку треба порушити: Катерина Радченко про проєкт Beyond the Silence для діалогу між фотографами. – Олена Гусейнова

Одна з найбільших фотоагенцій Magnum Photos і фестиваль Odesa Photo Days ініціюють проєкт Beyond the Silence – для діалогу між українськими та міжнародними фотографами. У ньому братимуть участь фотографи не лише з України, а й з Нігерії, Мексики, Казахстану та Камбоджі. Фотографиня й дослідниця фотографії, директорка Odesa Photo Days Festival та голова європейського і членкиня міжнародного журі World Press Photo 2023 К. Радченко в етері «Радіо Культура» розповіла про те, як працюватиме ініціатива, як обирали країни для участі, а також про цьогорічну премію World Press Photo. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/729307-globalna-tisa-aku-treba-porusiti-katerina-radchenko-pro-proekt-beyond-silence-dla-dialogu-miz-fotografami/>

«Пам'яті тої, що пам'ятає». У Львові виставлять роботи художниць зі Східної Європи та Центральної Азії, створені у 1950–2024-х роках. – Катерина Кадакова

У Jam Factory Art Center у Львові 11 травня відкривається виставка «Пам'яті тої, що пам'ятає», яка об'єднає роботи художниць та художників з України, країн Східної Європи та Центральної Азії, створені у проміжку між 1950-ми та 2024 роком. Кураторки – Л. Герман та М. Ланько. Ключовими темами виставки є збереження та відтворення пам'яті (зокрема про мистецтво минулого) як художній метод, критичний погляд на ієрархізацію та політичне конструювання гендерної, національної та жанрової приналежності в репресивних системах мистецтва минулого (зокрема радянської), роздуми про витіснені ідентичності, приховані життя та (художні) засоби їхнього повернення до суспільного надбання. Докладніше:

<https://divoche.media/2024/04/22/pam-iati-toi-shcho-pam-iataie-u-lvovi-vystavliat-roboty-khudozhnyts-zi-skhidnoi-yevropy-ta-tsentralnoi-azii-stvoreni-u-1950-2024-kh-rokakh/>

У Білгород-Дністровському музеї відкрили виставку «Золоті серпанки»

У виставковому залі Білгород-Дністровського краєзнавчого музею відбулася презентація нової персональної виставки живопису «Золоті серпанки» молодого художника І. Волошина, члена Національної спілки художників України. Представлені 52 роботи – натюрморти, пейзажі, виконані різними стилями і в різній техніці. Докладніше:

<https://bilhorod.rayon.in.ua/news/699051-u-bilgorod-dnistrovskomu-muzei-vidkrili-vistavku-zoloti-serpanki>

Війна очима митця: в Острозькому замку відкрили виставку картин Юрія Клапоуха

В Острозькому замку запрацювала виставка картин Ю. Клапоуха «Життя та боротьба: війна очима митця». Докладніше:

<https://ostrog.rayon.in.ua/news/698890-viyna-ochima-mittsya-v-ostrozkomu-zamku-vidkrili-vistavku-kartin-yuriya-klapoukha>

Кіномистецтво. Кінопрокат

Українські фільми «Уроки толерантності» та «Назавжди-Назавжди» покажуть у Польщі

У Кракові з 26 квітня по 5 травня проходить міжнародний фестиваль незалежного кіно OFF CAMERA. Захід є одним із найбільших фестивалів незалежного кіно Центральної Європи. Стрічку режисерки А. Бурякової «Назавжди-Назавжди» покажуть в основній конкурсній програмі – Main Competition. Показ фільму «Уроки толерантності» режисера А. Непиталюка відбудеться в конкурсній програмі «На межі». Докладніше:

<https://espresso.tv/kino-ukrainski-filmi-uroki-tolerantnosti-ta-nazavzhdi-nazavzhdi-pokazhut-u-polshchi>

В Україні вийде воєнна кінострічка, яка була знята до початку повномасштабної війни. – Олексій

16 травня в український прокат вийде воєнна драма «Обмін» від режисера В. Харченка-Куліковського. Сценарій базується на реальних подіях. Зйомки проводилися на території Київської області наприкінці 2021 року. Прем'єра планувалася на грудень 2022 року. Однак через масштабні відключення світла по всій території України ця стрічка так і не вийшла у широкий прокат. Докладніше:

<https://shotam.info/v-ukraini-vyyde-voienna-kinostrichka-iaka-bula-zniata-do-pochatku-povnomasshtabnoi-viyny/>

В Україні зняли фільм на основі телефонних дзвінків російських солдатів: що про нього відомо. – Анна Семьонова

Документалістка О. Карпович змішує перехоплені телефонні розмови російських солдатів зі зображеннями завданих ними руйнувань, показуючи, як і чому відбувається війна в Україні, повідомляє видання foreignukraines. Зазначається: «Попри те, що режисери створили фільм для посилення звукового супроводу та додання зловісної атмосфери зображенням, ці ефекти мінімальні, тому глядачі стають свідками російського вторгнення в Україну так, ніби ми там були». Докладніше:

<https://shotam.info/v-ukraini-znialy-film-na-osnovi-telefonnykh-dzvinkiv-rosiyskykh-soldativ-shcho-pro-noho-vidomo/>

Кіна не буде. – Володимир В'ятрович

«„Слуги народу” вирішили зламати парламент через коліно і змусити повернути в законопроект про англійську мову норми, які знищують українське кінодублювання й кінопрокат. Голова комітету Верховної Ради з гуманітарної та

інформаційної політики М. Потураєв повідомив членів комітету про скликання термінового засідання по обіді 23 квітня. На порядку денному – ревізія висновку комітету по законопроекті № 9432 „Про застосування англійської мови в Україні”. Закладені у первинному тексті цього президентського законопроекту норми про заборону показу в кінотеатрах англійськомовних фільмів, дубльованих українською мовою, викликали хвилю обурення українських акторів, представників кінобізнесу і тисяч громадян. Після численних заяв протесту Верховна Рада вилучила ці норми з законопроекту ще при його голосуванні в першому читанні. І от „слуги народу”, вочевидь за вказівкою з Банкової, вирішили повернути все взад, заборонивши або різко обмеживши показ фільмів українською мовою в українських кінотеатрах. Це відверто проросійська дія, яка призведе до краху українських кіномереж і якісного кінодубляжу і зростання переглядів західних фільмів у піратських російських копіях. Крім усього іншого, скликання комітету менш, ніж за 24 години до засідання, є порушенням закону, тим більше, що текст законопроекту № 9432 до другого читання давно готовий, оприлюднений на сайті парламенту і має цього тижня голосуватися на пленарному засіданні. Велике прохання до всіх небайдужих: зверніться публічно чи непублічно у будь-який спосіб до народних депутатів з усіх фракцій із закликом не нищити українське кінодублювання й кінопрокат і не ревізувати готовий до другого читання законопроект про англійську мову. Маємо їх зупинити!». Джерело:

<https://kultura.rayon.in.ua/blogs/699031-kina-ne-bude>

Література. Книговидання

Зустрічі з письменниками, дискусії та майстер-класи: фестиваль «Книжкова країна» оголосив програму

25–28 квітня уперше відбудеться новий великий книжковий ярмарок «Книжкова країна», в якому візьмуть участь представники найбільших українських видавництв, письменники, літературні критики, букблогери та медійні зірки. На фестивалі можна буде поспілкуватися з авторами, взяти участь у майстер-класах, дискусіях експертів, відвідати освітні та ігрові зони. Вхід на подію вільний. Докладніше:

<https://espresso.tv/kultura-zustrichi-z-pismennikami-diskusii-ta-mayster-klasi-festival-knizhkova-kraina-ogolosiv-programu>

PinchukArtCentre запусив курс з мистецтва і письменництва. – Настя Попович

Його назва – Describing the eye of a storm. До участі запрошують журналістів, дослідників, кураторів, а також художників, які працюють з текстом як медіумом. Програма складається з 6 онлайн-зустрічей протягом травня-червня та тижневого інтенсиву у Києві з 3 по 9 червня. Деякі тексти буде опубліковано в осінньому випуску міжнародного міждисциплінарного журналу Nova Express. Для участі необхідно заповнити форму до 25 квітня. Джерело:

<https://supportyourart.com/news/pinchukartcentre-zapustyv-kurs-z-mystecztva-i-pysmennycztva/>

Проект PEN Ukraine «Мереживо» вирушає на Рівненщину

Літературний проект PEN Ukraine «Мереживо» вирушає на Рівненщину – письменниці О. Рибка та С. Світова відвідають Гощу та Костопіль. **Довідково:** мета проекту «Мереживо» – підвищити престиж читання у райцентрах України, знайомити мешканців українських містечок із сучасною українською літературою та включити їх у спільне з великими містами культурне поле. В умовах війни з'явилися нові важливі завдання проекту: підтримувати місцевих культурних менеджерів та громадських активістів, підсилювати місцеві культурні й волонтерські спільноти, збирати історії людей. Фокусними темами подій є роль літератури і письменників під час війни, проговорення воєнного досвіду і змін, через які проходить сьогодні Україна та українське суспільство. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/698917-proekt-pen-ukraine-merezhivo-virushae-na-rivnenshchinu>

Бібліотечна справа. Читання

Лубінець відреагував на скандал у тернопільській бібліотеці, де хлопчику-переселенцю не видавали книгу. – Олег Павлось

Уповноважений Верховної Ради з прав людини Д. Лубінець відреагував на скандал у Тернопільській обласній бібліотеці для дітей, який розгорівся нещодавно. Там дитині із сім'ї ВПО начебто відмовили безоплатно видати книжку в тимчасове користування і батьки були змушені заплатити заставу в розмірі 600 грн. «Наголошу на тому, що ЗУ „Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб” визначає, що ВПО мають ті самі права і свободи, як і інші громадяни України. Таким чином, прояви дискримінації ВПО в будь-яких сферах неприпустимі!», – наголосив Лубінець. Він надіслав листа до керівництва Тернопільської обласної військової адміністрації для перевірки інциденту та вжиття заходів. Докладніше:

<https://socportal.info/ua/news/lubinetc-vidreaguva-na-skandal-u-ternopilskii-biblioteci-de-khlopchiku-pereselentciu-ne-vidavali-knigu/>

***

Штучний інтелект у світі мистецтва: проблема, перевага чи недолік часу? Суд снобів. – Тетяна Тадай

«Чи можна вважати згенеровану Midjourne картинку kota – артом? Як співпрацювати із штучним інтелектом (ШІ) „чесно”? ШІ ворог чи партнер? Дослідження Grand View Research стверджує що штучний інтелект поширить свій вплив на різні галузі, з очікуваним річним темпом зростання на рівні 37,3% між 2023 і 2030 роками. Удосконалення ШІ призводить до його невідворотньої інтеграції у мистецький світ. Колись антиутопічне поняття „людина+машина”, стало абсолютно реальним сьогодні. Виникає риторичне питання: чи це простір конкуренції, чи простір співпраці? В одному з випусків подкасту культурного проекту „Сноби” технологічний український художник Р. Кіз у розмові з міждисциплінарною молоддю художницею Sinora, зазначив: „У креативній

індустрії почали побоюватися технологій, бо вони несуть загрозу «заміни». Я почав розбиратися у цій темі, і дійшов до того, що ці технології не замінять людину, а доповнять її». Під ШІ розуміють низку технологій, які дозволяють виконувати „інтелектуальну” діяльність з опосередкованою участю людини. Відтак людина задає правила – алгоритм, машина створює результат. Цей процес є непередбачуваним, оскільки митець не може контролювати його всеціло. MidJourney, DALL-E, Stable Diffusion – це лише деякі з інструментів, які дозволяють перетворювати промпт на цифрове зображення. Отримавши запит від людини, ШІ-генератори сканують мільйони зображень та на основі отриманих даних видають щось наближене. Переглянувши мільйони фотографій собак зі словом „собака”, він може скласти пікселі у формі абсолютно нового цуценя. Але машина спирається на те, що вже було створене, знане та відчуте колись кимось, та видає суперуніверсальний та середньостатистичний результат. Інакше кажучи, MidJourney та йому подібні технології не можуть створювати щось у корені нове...». Докладніше:

<https://life.prawda.com.ua/culture/shtuchniy-intelekt-u-sviti-mistectva-301186/>

Випуск підготував

Зворський А. С.,

головний бібліограф відділу НАУІ

Інформцентру з питань культури та мистецтва;

тел.: 093-415-89-30; електронна адреса: info_nplu@ua.fm